



28.02.2023

עבור עיריית הוד השרון  
באמצעות אגף בינוי

שלום רב,

**הנדון: דו"ח מדידת צפיפות שטף השדה המגנטי בתדרי ELF (רשת חשמל)  
ורמת צפיפות, הספק שידורי רדיו וסלולר בתדרי RF**

בהתאם לפנייתך, בתאריך 26.02.23 ביצעתי מדידות קרינה בית ספר "עתידים" שבכתובת יאנוש קורצ'אק הוד השרון.

בתחום קרינה אלקטרו-מגנטית בתדרי ELF וקרינה אלקטרו-מגנטית בתדרי הרדיו והסלולר RF.

להלן, פירוט הבדיקות שבוצעו, תוצאות המדידות וסיכום הנתונים, הבדיקה נעשתה בעומס מלא הודלקו מזגנים+תאורה.

**1. פרטי מזמין הבדיקה:**

שם המבקש	אורלי טל
כתובת	עיריית הוד השרון
טלפון	-----
דואר אלקטרוני	<a href="mailto:OrliT@hod-hasharon.muni.il">OrliT@hod-hasharon.muni.il</a>
נייד	054-2256336
שם המלווה	אב הבית
סוג המדידות	מדידות רמה של צפיפות שטף שדה מגנטי בתחום תדרי ELF מדידות רמה של צפיפות הספק שידורי הרדיו וסלולר בתחום תדרי RF

שם מבצע המדידה	בן עזרא יאיר
מס' היתר ELF	5020-01-4
תוקף היתר ELF	20.11.2027
מס' היתר RF	5020-01-6
תוקף היתר RF	20.11.2027

<p>Aaronia NF -5035 #43985 Aaronia hf-4040 #25508</p> <p>Microrad Probe04E A20-N081 NHT310F S/N0518</p>	<p>מכשיר RF/ELF</p>
05.11.2024 14.12.2024	
Hermon laboratories	מעבדת כיוול
1Hz – 1Mhz	טווח מדידה ELF
100Mhz – 4Ghz	טווח מדידה RF
100KHz-1000Mhz	טווח מדידה ELF
1-40Ghz	טווח מדידה RF

26°	תנאי הסביבה של ביצוע המדידות
רשת החשמל, לוחות חשמל	תיאור מקור שדה ELF
רמות רקע, אינטרנט	תיאור מקור שדה RF
סריקה איטית בגובה משתנה בין 100-30 ס"מ לגובה השהייה ובסמוך למקורות הקרינה, מדידה ב-4 פינות ובמרכז החדר כאשר הערך הגבוה הנמדד הינו המייצג	תהליך המדידה



**תוצאות מדידת רמות שדה מגנטי ELF:**

הטיפול המומלץ	האם חורג מהמלצות המשרד להגנת הסביבה?	עוצמת השדה המגנטי שנמדדה [mG]	גובה בס"מ	מרחק ממקור השדה המגנטי בס"מ	תיאור מקור הקרינה העיקרי	שהייה	נקודת מדידה	
גב הלוח פונה למעטפת	לא	5-7	100	30	לוח חשמל	לא מאויש	חזית לוח חשמל ראשי-פונה למסדרון	1
	לא	2.8-3.8	100	50	לוח חשמל	לא מאויש	חזית לוח חשמל ראשי-פונה למסדרון	2
	לא	6-9	100	50	לוח חשמל	לא מאויש	גב לוח חשמל ראשי-גובל עם מעטפת	3
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר מזכירות-עמדה עבודה	4
-	לא	0.4	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר מזכירות-לאורך הקירות ופינות החדר	5
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר מורים-לאורך הקירות ופינות החדר	6
-	לא	0.6	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר אב בית-עמדה עבודה	7
-	לא	0.4	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר אב בית-לאורך הקירות ופינות החדר	8
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר 4-לאורך הקירות ופינות החדר	9
-	לא	0.3	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר מדעים-לאורך הקירות ופינות החדר	10
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה מעבדה-לאורך הקירות ופינות החדר	11
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר 12-לאורך הקירות ופינות החדר	12
-	לא	0.5	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר ס. מנהל-עמדה עבודה	13
-	לא	0.3	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר ס. מנהל-לאורך הקירות ופינות החדר	14
-	לא	0.3	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר 13-לאורך הקירות ופינות החדר	15
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר 14-לאורך הקירות ופינות החדר	16
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר מנהלת-עמדה עבודה	17
-	לא	0.4	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר מנהלת-לאורך הקירות ופינות החדר	18
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר 15-לאורך הקירות ופינות החדר	19
-	לא	0.5	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר 16-לאורך הקירות ופינות החדר	20
-	לא	0.4	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר 17-לאורך הקירות ופינות החדר	21
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר טי' 6-לאורך הקירות ופינות החדר	22
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	חדר טי' 7-לאורך הקירות ופינות החדר	23
-	לא	0.3	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ט' 4-לאורך הקירות ופינות החדר	24
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	מקלט ט' -לאורך הקירות ופינות החדר	25
-	לא	0.5	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ז' 3-לאורך הקירות ופינות החדר	26
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ז' 7-לאורך הקירות ופינות החדר	27
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ט' 1-לאורך הקירות ופינות החדר	28
-	לא	0.3	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה שילוב-לאורך הקירות ופינות החדר	29
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ט' 3-לאורך הקירות ופינות החדר	30
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה 53-לאורך הקירות ופינות החדר	31
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ט' 2-לאורך הקירות ופינות החדר	32
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה מתמטיקה-לאורך הקירות ופינות החדר	33
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ז' 6-לאורך הקירות ופינות החדר	34
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ז' 8-לאורך הקירות ופינות החדר	35
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ז' 1-לאורך הקירות ופינות החדר	36
-	לא	0.2	100	-	רמות רקע	מאויש	כיתה ז' 5-לאורך הקירות ופינות החדר	37

38	כיתה 44-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.3	לא	-
39	כיתה ז' 4-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.2	לא	-
40	כיתה אנגלית-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.4	לא	-
41	חדר רכות-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.2	לא	-
42	חדר יועצת-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.2	לא	-
43	חדר 33-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.2	לא	-
44	חדר 32-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.2	לא	-
45	חדר 29-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.4	לא	-
46	חדר 28-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.4	לא	-
47	כיתה ח'8-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.2	לא	-
48	כיתה ח'4-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.4	לא	-
49	כיתה ח'1-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.4	לא	-
50	חדר רכות-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.2	לא	-

\*תוצאות המדידה נכונות למקום וזמן הבדיקה ולזרם החשמל.

### תוצאות מדידת רמות שדה מגנטי RF :

#	נקודת מדידה	שהייה	תיאור מקור העיקרי	מרחק ממקור השדה המגנטי בס"מ	גובה בס"מ	עוצמת השדה המגנטי שנמדדה [ $\mu\text{W}/\text{cm}^2$ ]	האם חורג מהמלצות המשרד להגנת הסביבה?	הטיפול המומלץ
1	חדר מורים-לאורך קירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.02	לא	-
2	חדר מנהלת-לאורך קירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.03	לא	-
3	מזכירות-לאורך קירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.02	לא	-
4	מעבדת מחשבים-לאורך קירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.02	לא	-
5	מעבדה 1-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.04	לא	-
6	מעבדה 2-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.03	לא	-
7	חדר אב בית-עמדת העבודה	מאויש	רמות רקע	-	100	0.06	לא	-
8	יועצת-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.03	לא	-
9	ספרייה-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.02	לא	-
10	חדר 29-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.02	לא	-
11	חדר 28-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.02	לא	-
12	כיתת מתמטיקה-לאורך הקירות ופינות החדר	מאויש	רמות רקע	-	100	0.04	לא	-

\*תוצאות המדידה נכונות למקום וזמן הבדיקה ולזרם החשמל.

## תמונות ממקום המדידה

תמונה מס' 1- חזית לוח חשמל





#### 5. מרחקי בטיחות שנקבעו בין מתקני חשמל בבניינים ומבנים:

- קו מתח נמוך : 2 מטר ממוליך הפאזה הקרוב.
- קו מתח גבוה (33, 22, 13 קילו-וולט) : 3 מטר ממוליך הפאזה הקרוב.
- קו מתח עליון (161 קילו-וולט) : 20 מטר מציר הקו.
- קו מתח על (400 קילו-וולט) : 35 מטר מציר הקו.
- שנאי חלוקה : 3 מטר מכל חלק של השנאי ושל החוטים היוצאים ממנו.

#### 6. הגבלת החשיפה לשדה מגנטי כתלות במשך החשיפה

סביב מתקני חשמל נוצר שדה מגנטי, סוג זה של קרינה הוגדר ע"י ארגון הבריאות העולמי כ"מסרטן אפשרי". ככל שהזרם העובר במתקן גבוה כן גדל השדה המגנטי שנוצר סביב המתקן. בישראל כמו במדינות רבות אחרות, לא נקבע עדיין בחקיקה סף מחייב לחשיפה כרונית לשדה מגנטי שמקורו במתקני חשמל.

חשיפה כרונית, או חשיפה רצופה וממושכת, מוגדרת כחשיפה של מעל 4 שעות בכל יממה ומעל 5 ימים בשבוע. מגורים, משרדים, מוסדות חינוך, מבני מסחר ותעשייה וכו' נחשבים למקומות בהם החשיפה הינה חשיפה כרונית.

קביעת מדד כמותי לסף החשיפה הכרונית חיונית לצורך תכנון הנדסי של מערכות חשמל בסביבת שימושי קרקע לשהות ממושכת, למתן היתרי הקמה והפעלה למתקני חשמל ולשם פרשנות של תוצאות מדידות סביב מתקני חשמל ועוד. בהתחשב במידע הקיים בתחום במדינות מפותחות ובספים אליהם מתחייבות באופן וולונטארי חברות החשמל במדינות אלה, **משרדי**

**הבריאות והגנת הסביבה בישראל הציעו את הערך של 4mG כסף המתייחס לממוצע ביממה עם צריכת חשמל מרבית**

**אופיינית.** ערך זה מתבסס על העדר חשש לתחלואה בחשיפה לשדה מגנטי שבממוצע שנתי אינו עולה על 2 מיליגאוס ועל הסטטיסטיקה המראה שהיחס בין הזרם הממוצע ביום עם צריכת שיא הינו פי 2 גבוה יותר מזרם בממוצע השנתי.

**בצריכת שיא יומית אופיינית ישנו ניצול של כ-60% מיכולת מערכת החשמל** (ישנם מתקנים בהם האחוז שונה). אם זרם

החשמל בזמן המדידה ידוע או נמדד, יש לנרמל את התוצאה של מדידת החשיפה לפי היחס בין הזרם המרבי היכול לעבור דרך המתקן לזרם שעבר בו בזמן המדידה. לא תמיד ניתן למדוד או להעריך את הזרם העובר במתקן בזמן ביצוע מדידה של החשיפה לשדה מגנטי. בהיעדר נתון זה, כאשר מקור החשיפה הינו מתקן בתוך בניין- הפעלת כל הצרכנים העיקריים בבניין, כגון : מערכת מיזוג האוויר, תהווה ייצוג מספק לקיום התנאי של עומס מרבי בעת המדידה.

ישנם מקומות בהם החשיפה מוגדרת כחשיפה של 24 שעות ביממה, כמו החשיפה בבתי מגורים. עם זאת ישנם מקומות בהם החשיפה מוגבלת וזמן החשיפה מוגדר, כגון : מקומות עבודה, אמצעי תחבורה ציבורית ופרטית, אזורי מעבר וכו'. למרות שאין עדות מובהקת לסוג הקשר בין זמן החשיפה להשפעת החשיפה על הבריאות, מוצע לנקוט בעקרון הזהירות המונעת (principle precautionary) ולהניח כי ישנו קשר ישיר בין משך החשיפה לרמת (מידת) החשיפה. על בסיס הנחה זו, ניתן להשתמש במדד של 4mG בממוצע ביממה, בה הצריכה מרבית, לצורך הערכת רמת החשיפה כתלות במשך החשיפה.

7. מידע מנחה לתכנון קרבה בין אזור מאוכלס למתקן חשמל

ההצעה המובאת להלן משמשת כמידע מנחה, ומחייבת הפעלת שיקול שעת של כל מי שמתכנן קרבה בין אזור מאוכלס למתקן חשמל- כל מקרה לגופו. לדוגמא, מומלץ שלא להשתמש בסוג זה של ממוצע בכל הקשור לחשיפה במוסדות חינוך בהם לומדים ילדים מתחת לגיל 15.

אם אדם נמצא בסמוך למתקן חשמל זמן של T שעות מדי יום, החשיפה בסמוך למתקן החשמל הינה והחשיפה בשאר הזמן ביממה הינה  $B_0$  כ כל החשיפה הממוצעת שלו לאורך כל היממה הוא:  $B_W$

$$B_{\text{ממוצע}} = \frac{B_W \cdot T + B_0 \cdot (24 - T)}{24}$$

למרות שהחשיפה של אדם שלא נמצא בסמוך למתקן חשמל אינה עולה לרוב על 0.4 מיליגאוס, יש לקחת בחשבון שחשיפה זו הינה 1mG בממוצע. לכן:

$$B_0 = 1mG$$

אם יש מדידה אמינה של קרינת הרקע, וזו עולה על 1mG יש להשתמש בתוצאת המדידה. לפי המלצה משותפת של משרדי הבריאות והגנת הסביבה, החשיפה הממוצעת ביום, עם צריכת חשמל טיפוסית מרבית, חייבת להיות נמוכה מ-4 מיליגאוס:

$$B_{\text{ממוצע}} < 4mG$$

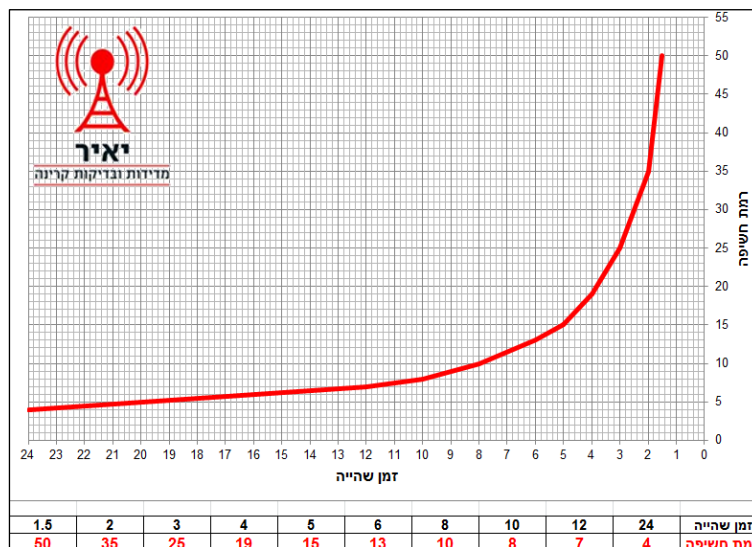
לכן אם ידוע זמן השהייה בשעות ביממה בסמוך למתקן חשמל, יש להגביל את החשיפה במיליגאוס, ל:

$$B_W < \frac{72}{T} + 1$$

אם ידועה רמת הקרינה  $B_W$ , בעקבות חישוב או העקבות מדידה ונרמול לזרם מרבי, יש להגביל את זמן השהייה ל:

$$T < \frac{72}{B_W - 1}$$

\*בשיקולים אלו ההתייחסות היא לחומרה, מבלי להביא בחשבון את החשיפה הנמוכה בימי המנוחה ובסופי השבוע וזאת כדי לקיים את עקרון הזהירות המונעת.



\*עבור בתי מגורים ומוסדות חינוך יש להניח חשיפה של 24 שעות, כלומר ממוצע יומי של 4mG



8. רמות חשיפה מרביות מותרות לקרינה:

רמות חשיפה מרביות מותרות לחשיפה רצופה וממושכת 10% מסף החשיפה הבריאותי			רמות חשיפה מרביות מותרות 30% מסף החשיפה הבריאותי			הקרינה הנוצרת ממקור הקרינה תחום התדרים $1W/m^2 = 100 \mu W/cm^2$
צפיפות הספק ( $W/m^2$ )	שדה מגנטי ( $A/m$ )	שדה חשמלי ( $V/m$ )	צפיפות הספק ( $W/m^2$ )	שדה מגנטי ( $A/m$ )	שדה חשמלי ( $V/m$ )	
$f/2000$	$0.00115\sqrt{f}$	$0.435\sqrt{f}$	$3f/2000$	$0.002\sqrt{f}$	$0.753\sqrt{f}$	400MHz- 2000MHz
1	0.051	19.29	3	0.0885	33.37	מעל 2 GHz

"**סף חשיפה בריאותי**" - רמות חשיפה מרביות מותרות לחשיפה קצרת מועד של בני אדם לשדות חשמליים, מגנטיים או אלקטרומגנטיים משתנים. בהנחיות של הוועדה הבין לאומית להגנה מקרינה בלתי מייננת לעניין רמות הייחוס לחשיפת הציבור הרחב, לעניין זה, "הנחיות הוועדה הבינלאומית להגנה מקרינה בלתי מייננת" כפי שאימץ ארגון הבריאות העולמי (WHO - World Health Organization) במהדורה המעודכנת ביותר, ושהעתק מהן ומעדכוניהן יופקד לעיון הציבור במשרדי הממונה ובאתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.

9. **הסבר לתקנות הקרינה בתחום הרדיו והסלולארי RF:**

ארגון הבריאות העולמי (WHO) קבע כי רמת החשיפה המרבית המותרת של בני אדם לקרינה בתחום תדרי הרדיו:

- בתחומי התקשורת הסלולארית דור ראשון (900MHz) ערך הסף  $40\mu W/cm^2$
- בתחומי התקשורת הסלולארית דור שני (1800MHz) ערך הסף  $90\mu W/cm^2$
- בתחומי התקשורת הסלולארית דור שלישי (2100MHz) ערך הסף  $100\mu W/cm^2$
- ספים אלו אומצו ע"י המשרד להגנת הסביבה כ-**ספים בריאותיים**.
- קרינת הרקע בבית מגורים טיפוסי בסביבה עירונית אינה עולה על 5 מיקרו וואט לסמ"ר.
- המשרד להגנת הסביבה קבע סף סביבתי לחשיפה במקומות בהם שוהים אנשים ברציפות לאורך זמן כגון בתוך בתים, משרדים וכד'. סף זה עומד על עשירית מהסף שקבע ארגון הבריאות העולמי. לגבי אזורים שאינם מאוכלסים ברציפות לאורך זמן הסף הסביבתי הינו 30% מהסף שנקבע על ידי ארגון הבריאות העולמי.

באפשרותך למצוא הסברים נוספים בנושא באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה [www.sviva.gov.il](http://www.sviva.gov.il)



### סיכום ומסקנות:

- במדידות שדות מגנטיים בתחום ה-ELF לא נמצאו חריגות מסף החשיפה המומלץ ע"י המשרד להגנת הסביבה.
- במדידות קרינה בתחום ה-RF לא נמצאו חריגות מסף החשיפה המומלץ ע"י המשרד להגנת הסביבה.

### המלצות כלליות

- הרחיקו את מכשיר הסלולר מהגוף ע"י אחזקתו בתיק נפרד או בנרתיק חוסם קרינה.
- הרחיקו את מכשיר הסלולר מהראש ע"י שימוש באוזניות אוויר המרחיקות קרינה.
- צמצמו את כמות ומשך השיחות בסלולר.
- באזורים עם קליטה חלשה המעיטו בשיחות.
- הקפידו שהדיבורית ברכב הינה קבועה בעלת אנטנה חיצונית.
- שימרו על רדיוס של 2 מטר ממיקרוגל בעת הפעלתו.
- שימרו על מרחק בטיחות של  $1 <$  מטר משנאים ביתיים, מפזרי חום, אל- פסק וארונות חשמל.
- בעלי מיטות חשמליות, ריצפת חימום ובית חכם מומלץ לבצע בדיקת קרינה לפני שימוש ראשוני.

בכבוד רב,  
יאיר בן-עזרא  
בודק קרינה מוסמך  
מס' רישיון: 5020-01-4 / 5020-01-6